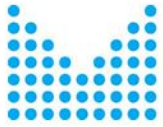

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Předsudečná nenávisť a aktivity MV

odbor bezpečnostní politiky
Ministerstva vnitra

Jan Potměšil

Kompetence MV

- Vnitřní pořádek a bezpečnost; Shromažďovací právo
  - Správní trestání
  - Informační systémy veřejné správy
  - Extremismus, hybridní hrozby, krizové řízení
  - Prevence kriminality (atd.)
  - MV „nadřízeno“ Policii ČR a vytváří podmínky pro plnění úkolů policie – mj. i metodická role, stanoviska k policejním činnostem, včetně přípravného řízení, výklad právních předpisů, ojedinele podání trestního oznámení (povinnost orgánů veřejné moci)
- X nerozhoduje konkrétní věci
X neúkoluje policii

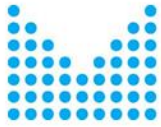
Konkrétní činnosti – extremismus a předsudečná nenávisť

- **Koncepce boje proti projevům extremismu a předsudečné nenávisti** (každoroční); jedním z úkolů: **Zprávy o projevech extremismu a předsudečné nenávisti** (výroční; doposud i čtvrtletní – nově pololetní); ve zprávách:
  - sledování trendů, vývoje a událostí na extremistické scéně
  - od r. 2018 zahrnuje i sledování předsudečné nenávisti a entit nehlásících se k tradičním protidemokratickým ideologiím
- *Extremismus vs. předsudečná nenávisť* (násilí z nenávisti, hate-crime, hatespeech...) – aktuálně méně důležitá ideologie, rozmanitější motivy agresorů, „ex-trémismus“ (i běžní lidé se méně ostýchají útočit); oproti politologickým hlediskům vyšší důraz na vnímání skutků oběťmi
- Právní řád nezměněn X mění se formy, prostředky, příp. adresáti agrese, společenská škodlivost zůstává
- Veřejná moc – sklon k setrvačnosti, pomalá adaptace na nové trendy, prostředky a nové terče
- Vliv i úroveň veřejné debaty, politika, dále vzdělání, znalosti a osobní názory úředních osob + „sociologie byrokracie“

Metodické materiály a činnost k extremismu a hate-crime

- **Příručka pro policejní specialisty** – kriminalisty (proces, vyšetřovací postup, příklady)
- **Příručka pro vnější službu** / pořádkovou policii (základní postupy, spolupráce se SKPV)
- **Souhrn dostupné judikatury** (zejména k §§ 355, 356 TZ) – společně s NSZ a s organizací In Iustitia
- Stanoviska, příručky a výkladové texty v oblasti práva shromažďovacího (mj. zákazy či rozpuštění z důvodu protidemokratického směřování...)
- *Ad hoc* poradenství, stanoviska, školení Policie ČR, metodická pomoc (shromažďování, bezpečnostní opatření pořádkové policie), podpora policie či obcí v soudních sporech
- CTHH (spíše dezinformace a hybridní hrozby, překryv ale i s oblastí extremismu a předsudečné nenávisti)
- Evropská a mezinárodní spolupráce

Informační systémy – sjednocení statistik

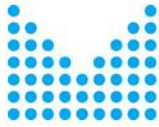
- Usnesení vlády z 8.7.2019 o **rozvoji a inovaci statistik kriminality**
- Statistiky v rezortu MSp a MV nekompatibilní, opakované vkládání údajů, diskutabilní využitelnost statistik
- Uložen úkol zpracovat analýzu možných řešení (např. nový informační systém, propojení současných evidencí, sjednocení v jedné evidenci?)
- 2019 – analýza stávajících systémů MSp a MV
- 2020 – architektonický návrh nového IS; legislativní analýza – legislativní požadavky a rámec nového IS; analýza finančních a dalších nákladů
- 2019 a dál – sjednocování terminologie a metodologie
- Elektronický trestní spis...?
- /Otázkou i absence přehledu o četnosti či způsobu vyřizování trestních věcí (v rámci justice i vůči veřejnosti – řešeno na základě kontaktů, zpráv z tisku, *ad hoc* žádostmi dle InfZ)/

Uspadnění komunikace s občany

- **Online formulář** pro podání trestního oznámení na Portálu občana (zatím jen na hate-crime)
- spuštění do konce roku 2019
- oznamovatel se musí identifikovat
- formulář postihuje 7 kriminalistických otázek + otázky identifikující nenávistný motiv
- vyrozumění oznamovatele na žádost
- distribuce příslušným útvarům policie dle zákona a interních aktů řízení, prostřednictvím ETR
- po 1/2 roce vyhodnocení a příp. rozšíření na další oblasti (nejen hate-crime)

Legislativní změny

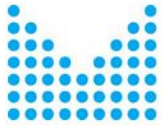
- **Novela zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich:**
- vyšší kontrola omezujících opatření (**zákaz vstupu** na určená místa, **zákaz kontaktu**, programy pro zvládnutí agrese)
- posilování procesních práv osob postižených přestupkem (ale ne moc... ve většině případů stále jen v postavení svědka)
- **ochrana osob vystupujících v řízení** – (na žádost) vyloučení údajů o bydlišti, jiných adresách apod. z nahlížení; automaticky, pokud vyloučeno už v trestním řízení, z něhož věc předána
- obnovení povinnosti orgánů veřejné moci (nejen jiných správních orgánů) k součinnosti
- **ochrana dětí** jako svědků či obětí (oznamování ohrožení dětí; omezení výslechů, zvláštní podmínky výslechů)
- přísnější postih diváckého násilí
- X jen velmi *omezená inspirace zákonem o obětech trestných činů* (důvěrník, prostorová opatření či zajištění bezpečí, ochrana dalších zranitelných obětí krom dětí..?) X možnosti obcí objektivně nižší (lidi, vybavení, omezené možnosti dokazování...)

Trestní vs. přestupkové právo

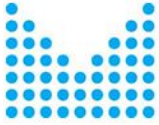
- K některým t.č. neexistují korespondující skutkové podstaty přestupků (zejména k §§ 355, 356, 403, 404 TZ)
- Někdy na přestupek, co jím *není* (čepice DS), jindy nepředáno (ani) na přestupek, co přinejmenším přestupkem *je* (adresná výhrůžka smrtí)
- **Přestupkem** zásadně jen **adresné útoky** – přestupek proti občanskému soužití dle § 7 odst. 1 písem. a), b), c)... zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – urážky, ublížení na zdraví, vyhrožování újmou na zdraví, schválnosti... a jiná **hrubá jednání** – např. vyhrožování jinou újmou, stalking, pomluvy; speciální skutková podstata dle § 7 odst. 3 písm. b) – působení újmy z diskriminačních důvodů; vzbuzení veřejného pohoršení (přestupek proti veřejnému pořádku) reálně nepřipadá v úvahu X praxe někdy kreativní (mírnost, anebo zase postih i ne-přestupků)
- Řada skutků každopádně postižitelná i jako přestupek, lze-li identifikovat konkrétní osobu postiženou přestupkem (ten, kdo by jinak byl v trestním řízení poškozeným) X *problém v dokazování*, zejména u útoků po internetu (FB, twitter, maily...) – identita pachatele..?
- Pokud nejdříve šetřeno jako t.č. – následně snazší X u přestupků proti občanskému soužití (vyjma ublížení na zdraví) policie věc nepředšetřuje
- K projednání přestupku žádoucí co nejkvalitnější oznámení (i s důkazy); osoba postižená přestupkem ale zásadně jen v postavení svědka

Náměty k zamyšlení či diskuzi

- Technické možnosti prokazování nenávistných projevů na internetu – čím je to profil?
- Objektivní limity postihu (všech) nenávistných projevů – priority, strategie, kritéria výběru?
- Limity trestního práva v kontextu politiky, sociální, ekonomické a právní reality, působení médií a hybridních hrozeb – řešit jen důsledky? „proti všem“?
- Zohledňování perspektivy poškozených (poškozený jako ten, kdo „nám“ jen komplikuje řízení, anebo jako subjekt, jako adresát ochrany? + Veřejný zájem a touha po spravedlnosti (či její absence), a ochrana jednotlivce i skupin obyvatel jako hlavní či vedlejší cíl?
- Existuje v ČR ještě hnutí dle §§ 403, 404 TZ? Pokud ano, je třeba je pokaždé (např. u „hajlování“) vždy znovu prokazovat?

Děkuji za pozornost

kontakt:

jan.potmesil@mvcr.cz

obp@mvcr.cz

tel.: 974 832 518, 974 832 282